

Overpeinzing: de dimensies van de façade

16 december, 2013 | door Martin Liebrechts

De eigenheid van de façade

De voorzijde, waarmee de woning of een gebouw zich naar de openbare ruimte manifesteert, is bepalend voor de uitstraling. En wordt ook wel aangeduid met de façade. Hierachter verbergt zich het functionele gebouw en vormt het meest in het oog springend deel.

Het is juist dit aspect van een (woon-)gebouw of woning, waar iedereen een opvatting over heeft en als je niet uitkijkt elk dertig jaar aan veel verandering of transformatie onderworpen wordt. En dit betekent geenszins dat het er in de loop der jaren beter van wordt of geworden is. Als je even niet oplet, overheerst de waan van de tijd.

Het is daarom van belang met elkaar voortdurend kritisch te zijn over de bedachte aanpassingen en daarbij extra aandacht te geven aan de eigenheid van elke façade. De eigenheid wordt onder andere bepaald door:

- De richting en het ritme, die verticaal en/of horizontaal gericht kan zijn.
- De aanwezigheid van symmetrie, waardoor bijvoorbeeld een rijtje een gebouw wordt.
- De indeling en omvang van de gevelopeningen.
- De verhouding tussen gevel en dakvlak en de overgangen ofwel beëindigingen.
- De textuur en aanwezigheid van decoraties, met de kleurstelling als ondersteuning.

De bovengenoemde aspecten vormen tezamen het evenwicht dat een façade kenmerkt. Vaak is er ook een verwijzing naar de tijd waarin het oorspronkelijk beeld gerealiseerd is.

Huidige architecten zijn niet beter

Er is geen enkele reden om aan te nemen dat de huidige generatie architecten beter is dan die van vijftig, zestig of zeventig jaar geleden. En het is niet vanzelfsprekend dat de huidige architecten meer gevoel voor maat of ruimte hebben. Daarom is het des te verbazingwekkend dat er vaak zo onzorgvuldig omgegaan wordt met het beeld uit het verleden.

Vaak is het beeld in de loop der jaren door allerlei onderhoudsingenrepen ontsierd. Er wordt dan bij de renovatie gehandeld of er geen verleden is. Natuurlijk hoeven we niet alles te bewaren of te herstellen

uit het verleden. Maar een voorwaarde is wel, dat we daar begrip voor krijgen en op basis hiervan te werk gaan.

Niet nieuw, maar mooi

In de praktijk van de renovatie neigt men ertoe de bestaande architectuur als het ware te ontkennen alsof de architectonische verhoudingen van het beeld een probleem waren. In de meeste gevallen is in het verleden zeer zorgvuldig maat- en vormgegeven. Het geheel was vaak alleen sober door het materiaalgebruik en door het ontbreken van ornamenten.

De renovatie moet daarom niet beginnen met het wegtekenen van het verleden, maar met de analyse van de beeldeigenschappen. Als die duidelijk is, kan er begonnen worden met toevoegen en weglaten. Het gaat er niet om of iets 'nieuw' is, maar of iets mooi is en blijft, met een eigen karakter.